

Ochrana dětí

Internet, to nejsou jen zpravodajské portály, zábavné videoklipy na YouTube nebo komunitní weby plné kamarádů. Internet je také drsná pornografie, stránky plné násilí nebo weby se skrývajícími se pedofily. Je jen na vás, jak své děti před **TĚMITO HROZ-BAMI** ochráníte.

PETR KRATOCHVÍL

Existují stovky názorů na to, jak (případně zda vůbec) děti na počítači „chránit“ či omezovat. Svoje stanoviska mají psychologové i IT odborníci, přičemž korunu všem obvykle nasadí teenageři, kteří nevybíravým způsobem komentují jakákoliv omezení. Není také žádných pochyb o tom, že mezi důležité prvky ochrany patří i prevence a vysvětlení všech rizik internetu, přestože ne vždy padnou slova rodičů na úrodnou půdu. Pojďme se tedy nejprve podívat, jaké jsou možnosti softwarové kontroly a zvýšení bezpečí dětí.

Omezení pomocí Windows

Ve Windows XP bylo jakékoliv omezení pohybu dětí na internetu nebo jejich kontrola jen tajným snem. Snad jen ty nejmenší děti nedokázaly zobrazit skryté adresáře, o blokování vybraných programů či webů jste si opravdu mohli nechat jen zdát. Veškeré snahy o kontrolu dětí byly v tomto operačním systému závislé na alternativních programech.

Zcela jiná situace je ve Windows Vista. Zde již nejsou uživatelská konta pouze pro legaci. Lze s nimi pohodlně pracovat, nastavovat jejich možnosti i omezení. Klíčovým

pojmem je zde „Rodičovská kontrola“. Její pomocí lze snadno určovat množství času, které dítě stráví u počítače, volit omezení úrovně her nebo zvolit blokování vybraných webů. Zajímavou možností je také povolení pouze určitých programů – doby, kdy se dítě mohlo vymlouvat, že dělá domácí úkol, a zatím hrálo hry, je tak zcela pryč. Nyní stačí povolit jen textový editor...

Přesto však nelze rodičovskou kontrolu považovat za všemocnou – hodnocení her nefunguje vždy a filtr webů také není dokonalý. Pro náročnější rodiče lze i v případě používání Windows Vista doporučit instalaci specializovaného nástroje. Jedinou aplikací, ke které nelze mít výtku, je „Protokolování aktivit“, které shromažďuje informace o používání počítače. Tak můžete mít dokonalý přehled o aktivitách svých dětí...

Omezení pomocí utilit

Nástrojů usnadňujících kontrolu dětí na počítači existují desítky, možná stovky. V některých případech jde o malé utility, které dokáží pouze kontrolovat čas strávený u počítače, někdy jde o komplexní nástroje, které dokáží filtrovat stránky v prohlížeči a zároveň hlídat spouštěné programy. Možností je

zkrátka celá řada, drobný háček však najdete v kolonce „licence“.

Naprostá většina programů je totiž nabízena jako shareware, popřípadě jako demoverze, a ceny softwaru v této oblasti obvykle nejsou lidové. Než platit 300 až 800 Kč za jednoúčelovou utilitu, je lepší volbou alternativa v podobě komplexního balíku s cenou jen o pár korun vyšší. My se proto zaměříme především na levnější shareware a na bezplatné utility, které toho sice nedokážou tolik jako jejich placení bratrance, jejichž schopnosti však budou většině uživatelů stačit.

Omezení pomocí bezpečnostního balíku

Ideální variantou bezpečnostního řešení je použití nástrojů „rodičovské kontroly“, skrývajících se v bezpečnostních balících. Výhodou je, že tyto nástroje ideálně spolupracují s ostatními nástroji v balíku, a tak se nemusíte bát, že váš potomek si ve „volných chvílích“ stáhne zavírovaný program, kterým nakazí celý počítač. Další výhodou je, že celá řada balíků dokáže monitorovat i jiné programy než jen browsery, a tak hlídat bezpečí vašeho potomka téměř nepřetržitě. Lze například nastavit monitorování instant messengerů a v rámci ochrany osobních dat zakázat zveřejnění domácí adresy nebo telefonu. Možností je v tomto případě celá řada, jsou však vykoupeny dvěma „drobnými nepříjemnostmi“. První z nich je cena – zatímco speciální utility lze sehnat i jako freeware, za komplexní bezpečnostní balík zaplatíte částku pohybující se okolo tisíce korun. Další „drobnou nevýhodou“ jsou o něco vyšší hardwarové nároky. Je sice pravda, že ve srovnání s několika let starými produkty vypadají novinky pro letošní rok jako „twiggy“, ovšem i tak zatíží procesor o něco více než jednoduchá utilita pro blokování přístupu k webu.

Jak vybrat ten správný program

Výběr správného programu pro kontrolu vašich dětí záleží na celé řadě faktorů, nejdůležitější jsou však především dva následující:

1) Vaše úroveň IT znalostí a znalostí vašich dětí

Pokud patříte mezi začátečníky a vaše dítě tráví na počítači každé odpoledne, skončí instalace drobné „utility“ pravděpodobně fiaskem. Zkušenější uživatel dokáže takovýto nástroj obejít během několika minut. V tom-

INFO

A co na to stát?

V celé řadě situací se nás stát snaží vodit svými příkazy a normami div ne za ručičku, bylo by tedy více než logické očekávat, že se bude angažovat i v této oblasti. Ano, objevilo se několik projektů, které vyvíjejí jakousi činnost, jsou podporovány Evropskou unií a jejich roční náklady jistě nebudou zanedbatelné. K bezpečí dětí však příliš nepřispějí.

Typickou ukázkou je projekt Bezpečně bludištěm internetu (www.saferinternet.cz), který přesně naplňuje definici mlácení prázdné slámy. Najdete na něm sice desítky článků pana Tomáše Příbyla, které přetékají praktickými informacemi typu „Vypněte vysílání identifikátoru SSID“ nebo „Chcete-li si šifrování vyzkoušet „na vlastní kůži“, můžete použít třeba aplikaci Kryptel Lite...“, ale o tom důležitějším – jak vybrat a nastavit program pro bezpečnější surfování dětí – zde nenajdete téměř nic. Výše uvedený web je zkrátka ukázkou toho, že ani dobré úmysly ještě nemusí znamenat dobrý výsledek...

to případě lze doporučit kombinaci Windows Vista a bezpečnostního balíku. Musíte sice počítat s vyššími nároky na hardware (i peněženku), ale kombinace konta s omezenými právy, rodičovské kontroly a kvalitního bezpečnostního balíku bude dlouhou dobu neprůstředná – tedy pokud máte dobře schované heslo administrátora...

U méně zkušených malých „brouzdálek“ stačí obyčejná kombinace Windows XP a bezplatná utilita.

2) Využití počítače

Druhým, neméně důležitým faktorem je míra využívání počítače. Opět platí pravidlo, že čím více vaše děti počítač využívají, tím kvalitnější by měly být ochranné prostředky. Pro občasně surfování po dětských webech postačí jen trpělivý rodič poblíž, nároč-

NAJDETE NA CHIP DVD

Bezpečnostní nástroje

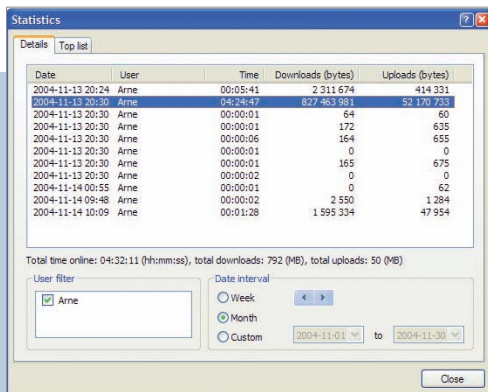
K9 ► Filtrování přístupu k internetu

ConnTroll ► Nástroj na kontrolu počítače

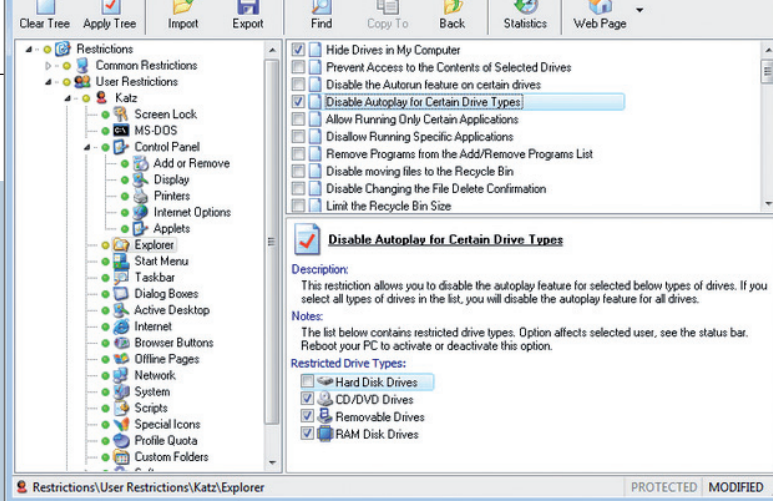
Naomi ► Jednoduchý internetový filtr

► NA DVD: Programy k tomuto článku najdete na DVD pod indexem **OCHRANA DĚTÍ**

ConnTroll: Kromě informací o navštívených webech a dokáže program i počítat množství stažených dat...

Dokonalá ochrana: 1st Security Agent nabízí celou řadu funkcí, ovšem jeho cena není zrovna lidová...

ní „pařani“ a „chataři“ budou vyžadovat větší investici. Na celé řadě komunitních zahraničních serverů (Facebook, Myspace...) jsou monitorovány a odstraňovány podezřelé aktivity zavánějící pedofilií nebo pornografií, domácí weby ale často zůstávají na půl cesty. Investici do kvalitního bezpečnostního balíku, nabízejícího komplexní ochranu, lze tedy označit minimálně jako vhodnou...

Jak na to?

O možnostech omezení a kontroly dětí ve Windows Vista a XP jsme v Chipu již několikrát psali, a je proto zbytečné se opakovat. Pokud ale máte o tyto informace zájem, podívejte se na náš web, kde je (v rubrice Tipy a triky) najdete ve formátu PDF. Na stejném místě najdete i loňský test bezpečnostních balíčků. O kvalitách novinek z oblasti komplexního zabezpečení jste se mohli dočíst v minulém Chipu, a tak nám zbývá jediná oblast – speciální utility. Pojďme se tedy podívat na programy, které vám mohou pomoci zvýšit bezpečnost vašich dětí.

ConnTroll

WEB: WWW.PLUSHWARE.COM/CONNTROLL/INDEX2.PHP

Program ConnTroll patří k malým nástrojům nabízejícím obecnou kontrolu internetového provozu. Jeho pomocí můžete povolit přístup na internet jen vybraným uživatelům, popřípadě omezit jejich aktivity. Ve finále tak můžete jednomu dítěti povolit přístup jen mezi 16. a 17. hodinou maximálně tři hodiny týdně, druhé může například surfovat pod vašim dozorem jen o víkend. Program také ukládá podrobné informace o navštívených webech a dokáže i počítat a omezovat množství stažených dat...

Logická je absence podpory Windows Vista (kde jeho funkce dokáže nahradit již zmiňovaná rodičovská kontrola), a tak jeho jedinou nevýhodou zůstává fakt, že jde o shareware. I přes příznivou cenu (10 USD) se pravděpodobně najde jen málo nadšenců ochotných zaplatit.

VAROVÁNÍ: Jako bezplatná alternativa k tomu programu bývá někdy zmiňován nástroj iProtectYou z adresy [www.softforyou.com](http://WWW.SOFTFORYOU.COM). Podle našeho názoru je tento program spíše bezpečnostním rizikem a jeho vizitku ještě zhoršuje problematické odinstalování.

K9 Web protection

WEB: WWW1.K9WEBPROTECTION.COM

Blue Coat K9 Web Protection je v současné době jedno z nejlepších bezplatných řešení pro filtrování internetového obsahu. Technologie společnosti Blue Coat nabízí blokování více než 50 různých kategorií, ve kterých se skrývají pravidelně aktualizované informace o více než deseti milionech nebezpečných webů. Záleží tedy jen na vás, jaký obsah zakázete, nebo naopak povolíte svým dětem. Program je určen jak pro Windows XP, tak i pro Windows Vista. Na našem DVD navíc najdete podrobný návod na použití programu.

TIP: Jako alternativu lze použít poměrně známý program Naomi (najdete ho i našem DVD), jehož vývoj byl ale ukončen již červnu roku 2006. Další, ale méně povedenou alternativou je program SafeFamilies, který najdete na adrese [www.safefamilies.org/download.php](http://WWW.SAFEFAMILIES.ORG/download.php).

CompControl

WEB: WWW.VOLNY.CZ/EMWEB/COMPCO2.HTM

Jedním ze starších, jednoduchých, ale stále použitelných programů je i CompControl. Tento program dokáže zjistit informace o programech spuštěných ve Windows, zobrazuje i čas zapnutí a vypnutí Windows.

File Sharing Sentinel

WEB: WWW.AKIDTHAINE.COM

Další jednoduchou utilitou je File Sharing Sentinel. Má relativně snadný, ale neméně důležitý úkol – blokuje P2P síť. Máte-li tedy na vaší internetové lince podezřele velký provoz a příliš

netoužíte po návštěvě policie nebo vyhrožování od organizací typu OSA, je File Sharing Sentinel rozumným bezplatným řešením.

1st Security Agent

WEB: WWW.SOFTHEAP.COM

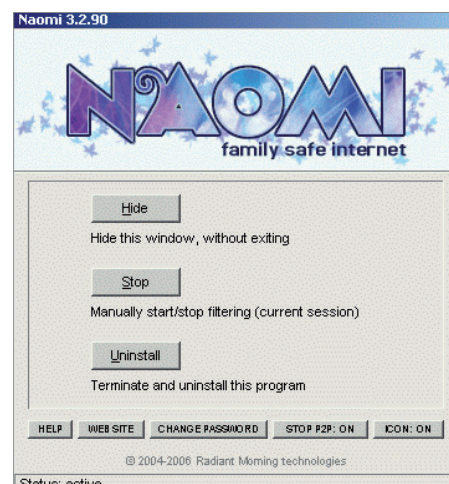

Pokud patříte mezi pokročilejší uživatele, máte na počítači Windows XP a přemýšlíte, jak se ubránit svým „dětským hackerům“, lze více než doporučit program 1st Security Agent.

Tento unikátní bezpečnostní nástroj dokáže omezit přístup uživatelů k počítači na různých úrovních (a to i ve Windows XP!). Umí zablokovat přístup k vybraným nástrojům v Ovládacích panelech, znepřístupnit položky v nabídce Start nebo přímo skrytí místní a síťové diskové jednotky.

Dokáže „znepříjemnit život“ i zkušeným uživatelům, a to zákazem použití příkazového řádku, editoru registru nebo dokonce správce úloh. Jeho pomocí lze zakázat přístup k síti, nebo naopak povolit jen spuštění vybraných aplikací.

Jedinou, ale velmi nepříjemnou nevýhodou je jeho cena. Program je k dispozici na vyzkoušení jako shareware a plná verze stojí 70 USD. PETR.KRATOCHVIL@CHIP.CZ

Naomi: Starší, ale stále účinný filtr na blokování nežádoucích stránek...